

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

ΔΕΕ: ΕΚΤΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΔΑΝΕΙΟΥ ΣΕ ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ

ΔΕΕ: ΕΚΤΑΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΔΑΝΕΙΟΥ ΣΕ ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ

Την 21^η /12/2021 δημοσιεύτηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής ΔΕΕ), επί της υποθέσεως **C-243/20**, κατόπιν υποβολής αίτησης προδικαστικής αποφάσεως (άρθρο 267 ΣΛΕΕ) του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς ενώπιον του τελευταίου, με ενάγοντες δύο δανειολήπτες-καταναλωτές και εναγόμενο τραπεζικό ίδρυμα με έδρα την Ελλάδα. Αντικείμενο της δίκης αποτέλεσε σύμβαση στεγαστικού δανείου, που συνήψαν οι καταναλωτές με την Τράπεζα, του οποίου η αποπληρωμή συνομολογήθηκε αρχικώς να γίνει σε ευρώ και, εν συνεχεία, με τροποποίησή της συμφωνήθηκε η μετατροπή του νομίσματος από ευρώ σε ελβετικό φράγκο.

Σύντομο ιστορικό

Αναφορικά με τα πραγματικά περιστατικά, το 2004 δύο καταναλωτές συνήψαν με τράπεζα, με έδρα της στην Ελλάδα, σύμβαση στεγαστικού δανείου, η οποία συνομολογήθηκε αρχικά σε ευρώ. Το 2007 τα μέρη υπέγραψαν δύο πράξεις τροποποίησης της σύμβασης δανείου προκειμένου να

μετατρέψουν το νόμισμά της από ευρώ σε ελβετικό φράγκο. Στις 17 Σεπτεμβρίου 2018, οι δύο καταναλωτές άσκησαν αγωγή ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, ζητώντας να αναγνωριστεί η καταχρηστικότητα των ρητρών της σύμβασης, οι οποίες όριζαν ότι η εξόφληση του δανείου έπρεπε να γίνει είτε σε ελβετικό φράγκο είτε με το εκφραζόμενο σε ευρώ αντίτιμο του συναλλάγματος με βάση την ισοτιμία κατά την ημερομηνία πληρωμής της δόσης ή του υπολοίπου του δανείου, σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης.

Η Οδηγία για τις καταχρηστικές ρήτρες (Οδηγία 93/13/ΕΟΚ της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές) έχει εφαρμογή, κατ' αρχήν, σε όλες τις συμβατικές ρήτρες οι οποίες δεν αποτέλεσαν αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης. Εντούτοις, η Οδηγία δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση συμβατικής ρήτρας που απηχεί νομοθετική ή κανονιστική διάταξη αναγκαστικού δικαίου.

Το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών διευκρίνισε, αφενός, ότι ο ελληνικός νόμος (ν. 2251/1994) που μετέφερε στο εσωτερικό δίκαιο την Οδηγία δεν επανέλαβε ρητώς την ως άνω εξαίρεση και, αφετέρου, ότι οι επίδικες ρήτρες απηχούν το περιεχόμενο νομοθετικής διάταξης ενδοτικού δικαίου (ΑΚ 291). Επισήμανε ότι υπάρχει διχογνωμία στην ελληνική νομολογία σχετικά με το ζήτημα αν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η εν λόγω εξαίρεση έχει μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο, με αποτέλεσμα σε μια τέτοια περίπτωση να είναι αδύνατος ο έλεγχος της καταχρηστικότητας ρήτρας σύμβασης δανείου η οποία απλώς επαναλαμβάνει νομοθετική διάταξη ενδοτικού δικαίου. Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών υπέβαλε αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στο ΔΕΕ.

Με την απόφασή του επί της ανωτέρω αιτήσεως, το ΔΕΕ υπενθυμίζει κατ' αρχάς ότι η προβλεπόμενη στην οδηγία εξαίρεση των ρητρών που απηχούν εθνική διάταξη αναγκαστικού δικαίου δικαιολογείται από το γεγονός ότι θεμιτώς τεκμαίρεται κατ' αρχήν ότι ο εθνικός νομοθέτης καθιέρωσε μια ισορροπία μεταξύ του συνόλου των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε ορισμένες συμβάσεις. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η εξαίρεση αυτή καλύπτει όχι μόνο τις διατάξεις του εθνικού δικαίου που εφαρμόζονται στις σχέσεις μεταξύ των συμβαλλομένων ανεξαρτήτως της επιλογής τους, αλλά επίσης και τις διατάξεις εκείνες που εφαρμόζονται κατ' αρχήν ελλείψει διαφορετικής συμφωνίας μεταξύ των μερών.

Συνεπώς, το ΔΕΕ κρίνει ότι συμβατική ρήτρα που απηχεί εθνική διάταξη ενδοτικού δικαίου, ήτοι διάταξη που εφαρμόζεται ελλείψει διαφορετικής σχετικής συμφωνίας των συμβαλλομένων,

εξαιρείται, σύμφωνα με την Οδηγία, από το πεδίο εφαρμογής της, ακόμη και αν δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης.

Το ΔΕΕ εκθέτει, εν συνεχεία ότι, αν η διάταξη που ορίζει το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας δεν έχει μεταφερθεί τυπικά στην έννομη τάξη του κράτους μέλους, τα εθνικά δικαστήρια δεν μπορούν να κρίνουν ότι η διάταξη αυτή έχει ενσωματωθεί εμμέσως μέσω της μεταφοράς άλλων διατάξεων της οδηγίας οι οποίες δεν έχουν το ίδιο αντικείμενο, όπως οι διατάξεις που αφορούν την έννοια των «καταχρηστικών ρητρών» και την έκταση της εκτίμησης του καταχρηστικού τους χαρακτήρα.

Τέλος, το ΔΕΕ υπενθυμίζει ότι η οδηγία προβαίνει μόνο σε μερική και κατ' ελάχιστον εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών περί καταχρηστικών ρητρών, αφήνοντας στα κράτη μέλη την ευχέρεια να παρέχουν υψηλότερο επίπεδο προστασίας του καταναλωτή σε σχέση με το προβλεπόμενο από την ίδια. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν, στον τομέα που διέπεται από την Οδηγία, στον οποίο εμπίπτουν οι ενδεχομένως καταχρηστικές ρήτρες συμβάσεων που συνάπτονται μεταξύ ενός επαγγελματία και ενός καταναλωτή, αυστηρότερους κανόνες σε σύγκριση με εκείνους της Οδηγίας, εφόσον οι εθνικοί αυτοί κανόνες έχουν σκοπό να εξασφαλίσουν μεγαλύτερη προστασία του καταναλωτή.

Ωστόσο, το ΔΕΕ διαπιστώνει ότι οι ρήτρες που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας για τον λόγο ότι απηχούν εθνικές διατάξεις αναγκαστικού δικαίου δεν εμπίπτουν στον τομέα που διέπεται από αυτήν και, ως εκ τούτου, η διάταξη της Οδηγίας που αφορά την ως άνω ευχέρεια των κρατών μελών δεν εφαρμόζεται ως προς τις εν λόγω ρήτρες.

Το ΔΕΕ διευκρινίζει πάντως ότι τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν τις διατάξεις της Οδηγίας σε περιπτώσεις οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της, εφόσον η εφαρμογή αυτή συμβιβάζεται με τους σκοπούς που επιδιώκει η Οδηγία και με τις Συνθήκες.

Συνεπώς, το ΔΕΕ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Οδηγία για τις καταχρηστικές ρήτρες δεν αντιτίθεται στη θέσπιση ή διατήρηση διατάξεων του εσωτερικού δικαίου οι οποίες συνεπάγονται την εφαρμογή του συστήματος προστασίας των καταναλωτών σε ρήτρες που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της επειδή απηχούν εθνικές διατάξεις αναγκαστικού δικαίου.

Πηγή: curia.europa.eu